

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 233.122 van 3 december 2015
in de zaak A. 216.586/IX-8690**

In zake: Benedicte DELI
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Pascal Lahousse
kantoor houdend te 2800 Mechelen
Leopoldstraat 64
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stefaan Verbouwe
kantoor houdend te 1150 Brussel
Tervurenlaan 270
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 1 augustus 2015, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Justitie van 3 juni 2015 waarbij aan Benedicte Deli de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Werner Weymeersch heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2015.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Elke Goossens, die *loco* advocaat Pascal Lahousse verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Stefaan Verbouwe, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Werner Weymeersch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster wordt op 1 oktober 2013 toegelaten tot de stage als penitentiair bewakingsassistent bij de buitendiensten van het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen van de Federale Overheidsdienst (FOD) Justitie.

Zij wordt tewerkgesteld in de gevangenis te Mechelen.

3.2. Op 12 juni 2014 is verzoekster in de gevangenis betrokken bij een incident dat in de bestreden beslissing als volgt wordt omschreven:

“Overwegende dat betrokkene ten laste wordt gelegd dat ze op 12 juni 2014 dienst had in de wasserij waar twee gedetineerden aanwezig waren om huishoudelijke taken te verrichten; dat ze tussen de voorwerpen van een inkomende gedetineerde een vuurwapen aantrof; dat ze naliet om alarm te slaan, om de gedetineerden te isoleren of om haar overste in te lichten; dat er nochtans in de onmiddellijke omgeving een alarmknop, een telefoontoestel en een PC was en zij de mogelijkheid had om de gedetineerden af te zonderen in een lokaal; dat de camerabeelden aantonen dat betrokkene gedurende ongeveer een kwartier niks

heeft ondernomen; dat als na het kwartier de gedetineerden de wasserij verlaten om naar het cellulair te gaan zij nog steeds niks onderneemt; dat het de gedetineerden zijn die de penitentiair assistent als eerste inlichten over het vuurwapen; dat de advocaat van één van de gedetineerden dit incident later gebruikt in het strafdossier van zijn cliënt.”

3.3. Op 19 juni 2014 wordt verzoekster een eerste keer over deze feiten gehoord. Van dit verhoor wordt een “bondig schriftelijk verslag” opgemaakt.

3.4. Op 9 juli 2014 legt verzoekster een schriftelijke verklaring af als antwoord op een vraag van het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen om nadere uitleg.

3.5. Op 9 oktober 2014 volgt een uitnodiging voor een verhoor “in het kader van een tuchtprocedure” waarbij aan verzoekster de volgende feiten ten laste worden gelegd:

“Op donderdag 12/06/14 was u tewerkgesteld in de wasserij/onthaal. U ontdekte een vuurwapen tussen de spullen van een gedetineerde. U liet het na alarm te slaan of uw hiërarchische overste in te lichten.”

Op 4 november 2014 heeft dit verhoor plaats, waarvan een proces-verbaal wordt opgemaakt.

3.6. De hiërarchische meerdere van verzoekster formuleert op 2 december 2014 een voorlopig voorstel van tuchtstraf. Dit voorstel beoogt het opleggen van de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege aan verzoekster.

3.7. Verzoekster wordt op 15 januari 2015 gehoord door het directiecomité van de FOD Justitie. Zij legt een verweerschrift neer waarin zij “[d]e feiten niet [wenst] te ontkennen” en waarin zij aangeeft “een fout [te hebben] gemaakt door niet snel genoeg te reageren”. Zij roept evenwel verzachtende omstandigheden in, in het bijzonder dat zij op het ogenblik van het incident nog stagiaire was, met slechts negen maanden dienst op een cruciale post, en dat ook

anderen een fout hebben gemaakt. Met betrekking tot de voorgestelde tuchtstraf voert zij aan dat een ontslag van ambtswege niet in verhouding staat tot de fout die zij heeft begaan. Zij acht veeleer een “tuchtmutatie” aangewezen.

3.8. Het directiecomité formuleert op 3 februari 2015 een definitief voorstel om verzoekster de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen.

3.9. Verzoekster stelt op 11 februari 2015 tegen dit definitieve voorstel van tuchtstraf beroep in bij de departementale raad van beroep.

3.10. Op 3 april 2015 wordt verzoekster door de raad van beroep gehoord. Zij legt opnieuw een verweerschrift neer.

De raad van beroep adviseert diezelfde dag nog om het definitieve voorstel van tuchtstraf te behouden.

3.11. De minister van Justitie verklaart zich op 8 mei 2015 akkoord met dat advies van de raad van beroep.

3.12. Op 3 juni 2015 neemt de voorzitter van het directiecomité van de FOD Justitie de thans bestreden beslissing om verzoekster de tuchtsanctie van het ontslag van ambtswege op te leggen.

Deze beslissing steunt, benevens op de aanhaling van de toepasselijke regelgeving en van de gevolgde procedurestappen en op de omschrijving van de aan verzoekster ten laste gelegde feiten (zie hiervóór *sub* 3.2), ook op de volgende overwegingen:

“Overwegende dat vaststaat dat betrokkene niet tijdig heeft gereageerd in een situatie waarin er zich een acuut veiligheidsrisico voordeed;

Overwegende dat er nochtans weinig twijfel kan bestaan dat zowel een pistool of een alarmpistool, binnen de gevangenis een zeer ernstige situatie is waarop onmiddellijk moet worden gereageerd;

Overwegende dat bij de beoordeling van de feiten enkel het incident in de wasserij in aanmerking wordt genomen; dat de spontane staking en andere

elementen uit het stagedossier niet in aanmerking worden genomen als tuchtfeit;

Overwegende dat de interdepartementale stagecommissie op haar zitting van 30 maart 2015 op haar beurt beslist heeft om in haar beoordeling geen rekening te houden met het incident met het wapen gezien hiervoor een tuchtprocedure werd opgestart;

Overwegende dat de ten laste gelegde feiten een inbreuk vormen op artikel 7 § 1 van het Koninklijk Besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van de Rijksambtenaar dat stelt dat een ambtenaar zijn ambt uitoefent op een loyale, zorgvuldige en integere wijze onder het gezag van zijn hiërarchische meerderen;

Overwegende dat de functie van een penitentiair bewakingsassistent in hoofdzaak een veiligheidsfunctie is waarbij paraatheid en een snel reactievermogen mag vereist worden gelet op de specifieke omgeving; dat hiervoor tools worden aangereikt tijdens de opleiding van de stagiairs;

Overwegende dat betrokkene door haar laattijdig reageren mogelijkerwijze de veiligheid van de inrichting, zichzelf en haar collega's in het gedrang kon gebracht hebben;

Overwegende dat de stelling dat het voorval werd veroorzaakt door een gebrekkige organisatie en niet kan worden toegerekend aan een ontbreken op een belangrijke post geplaatste onervaren stagiaire, niet kan worden gevalideerd daar deze geen afbreuk doet aan de vaststelling dat het betrokkene aan een elementaire veiligheidsreflex ontbrak en dat ze wel degelijk een zware beroepsfout beging door niet ogenblikkelijk te reageren bij het aantreffen van een vuurwapen in de gevangenis;

Overwegende dat betrokkene de ernst van de feiten niet lijkt te beseffen; dat dit op zich het veiligheidsrisico nog verder verhoogt; dat dit veiligheidsrisico ook zal blijven bestaan bij een eventuele tewerkstelling in een andere gevangenis;

Overwegende dat het vertrouwen in betrokkene door de hiërarchie ernstig en definitief is geschaad;

Overwegende dat het imago van de gevangenis mogelijk werd aangetast door de feiten gezien de advocaat van de gedetineerde hiermee ging pochen op de strafuitvoeringsrechtbank.”

IV. Schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan de schorsing van de tenuitvoerlegging slechts worden bevolen onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden.

V. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

5. Verzoekster voert in het middel de schending aan van “de beginselen van het behoorlijk bestuur in het algemeen, en in het bijzonder [...] van de materiële motiveringsplicht”, alsook de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurs-handelingen’, het zorgvuldigheidsbeginsel en “de feitenvinding”.

Zij betoogt vooreerst dat de bestreden beslissing niet afdoende motiveert waarom haar de op één na zwaarste tuchtstraf wordt opgelegd, niettegenstaande zij steeds heeft geargumenteed dat deze tuchtstraf buiten proportie is. Volgens verzoekster wordt in de bestreden beslissing bovendien onvoldoende duidelijk gemaakt waarom geen rekening wordt gehouden met de verzachtende omstandigheden die zij heeft aangevoerd in haar verweerschrift bij het directiecomité en bij de raad van beroep. Ook wordt niet geantwoord op haar voorstel om haar bij tuchtmaatregel over te plaatsen.

Voorts laat verzoekster gelden dat de verwerende partij “het beginsel van de feitenvinding” niet respecteert in de mate dat zij in de bestreden beslissing overweegt “dat [verzoekster] de ernst van de feiten niet lijkt te beseffen; dat dit op zich het veiligheidsrisico nog verder verhoogt; dat dit veiligheidsrisico ook zal blijven bestaan bij een eventuele tewerkstelling in een andere gevangenis”. Verzoekster stelt dat uit geen enkel stuk blijkt dat zij de ernst van de situatie niet beseft. In haar verweerschrift bij het directiecomité en bij de raad van beroep geeft zij toe een fout te hebben gemaakt en beter anders te hebben gereageerd. Zij vraagt weliswaar dat rekening zou worden gehouden met een aantal verzachtende omstandigheden, namelijk dat de portier die de doos met het alarmpistool door de RX moest laten gaan en de beambte die de doos heeft geleverd en achtergelaten, ook

een fout hebben begaan, maar zich daarvoor niet tuchtrechtelijk moeten verantwoorden; dat zij nog maar negen maanden als penitentiair beampte was tewerkgesteld en nog in opleiding was; dat zij als stagiaire de cruciale post van het onthaal alleen diende te bemannen, gecumuleerd met de dienst van de wasserij; dat zij in shock was op het ogenblik van de feiten en dat de procedure voor het binnenbrengen van goederen ná de feiten werd gewijzigd, wat minstens doet vermoeden dat deze procedure op het moment van de feiten gebrekkig was. Uit deze vraag om rekening te houden met verzachtende omstandigheden kan volgens verzoekster evenwel niet worden afgeleid dat zij de ernst van de feiten niet beseft.

Ten slotte voert verzoekster aan dat het tuchtdossier stavingsstukken bevat die geen verband houden met de feiten, zoals haar laatste twee (ongunstige) stageverslagen, terwijl haar eerste twee (gunstige) stageverslagen niet werden opgenomen. In het voorlopige voorstel van tuchtstraf van 2 december 2014 worden bovendien feiten vermeld die niets te maken hebben met de feiten van 12 juni 2014. Het is volgens verzoekster tevens bevreemdend dat zij na haar deelname aan de staking van 13 mei 2014 plots niet meer goed zou functioneren, terwijl zij voordien steeds gunstig werd geëvalueerd. Zij wijst erop dat niettegenstaande zij deze argumenten in haar verweerschrift heeft aangevoerd, de verwerende partij ze onbeantwoord heeft gelaten of er minstens geen rekening mee heeft gehouden. Verzoekster besluit dat de verwerende partij aldus het zorgvuldigheidsbeginsel heeft geschonden.

Beoordeling

6.1. De artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ verplichten de overheid ertoe in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dit op een “afdoende” wijze. Het afdoende karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om

de beslissing te dragen.

Deze formelemotiveringsplicht moet het de betrokkene mogelijk maken de concrete redenen te achterhalen die het bestuur tot de beslissing hebben gebracht.

6.2. In tuchtzaken betekent dit dat de motivering aan het tuchtrechtelijk vervolgde personeelslid duidelijk moet maken welke feiten de overheid in aanmerking heeft genomen, waarom die feiten, wanneer dat niet duidelijk is, een inbreuk op de tucht uitmaken en waarom ze de uiteindelijk opgelegde tuchtstraf verantwoorden.

Deze formelemotiveringsplicht impliceert niet dat de overheid ertoe verplicht is op elk argument dat door het personeelslid in het kader van de tuchtprocedure werd aangevoerd, te antwoorden. Het volstaat dat uit de motivering van de bestreden beslissing, minstens in het algemeen, blijkt dat de argumenten van het personeelslid in de besluitvorming zijn betrokken en waarom die argumenten niet worden aangenomen.

6.3. Wat de feiten betreft die de tuchtoverheid ten laste van verzoeker in aanmerking heeft genomen, wordt in de bestreden beslissing het volgende vermeld:

“Overwegende dat betrokkene ten laste wordt gelegd dat ze op 12 juni 2014 dienst had in de wasserij waar twee gedetineerden aanwezig waren om huishoudelijke taken te verrichten; dat ze tussen de voorwerpen van een inkomende gedetineerde een vuurwapen aantrof; dat ze naliet om alarm te slaan, om de gedetineerden te isoleren of om haar overste in te lichten; dat er nochtans in de onmiddellijke omgeving een alarmknop, een telefoontoestel en een PC was en zij de mogelijkheid had om de gedetineerden af te zonderen in een lokaal; dat de camerabeelden aantonen dat betrokkene gedurende ongeveer een kwartier niks heeft ondernomen; dat als na het kwartier de gedetineerden de wasserij verlaten om naar het cellulair te gaan zij nog steeds niks onderneemt; dat het de gedetineerden zijn die de penitentiair assistent als eerste inlichten over het vuurwapen; dat de advocaat van één van de gedetineerden dit incident later gebruikt in het strafdossier van zijn cliënt;

Overwegende dat vaststaat dat betrokkene niet tijdig heeft gereageerd in een situatie waarin er zich een acuut veiligheidsrisico voordeed;

Overwegende dat er nochtans weinig twijfel kan bestaan dat zowel een pistool of een alarmpistool, binnen de gevangenis een zeer ernstige situatie is waarop onmiddellijk moet worden gereageerd.”

De tuchtoverheid stelt vervolgens dat deze feiten een inbreuk uitmaken op artikel 7, § 1, van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 ‘houdende het statuut van het rijkspersoneel’, dat bepaalt dat een ambtenaar zijn ambt moet uitoefenen op een loyale, zorgvuldige en integere wijze onder het gezag van zijn hiërarchische meerderen. Zij is van oordeel dat verzoekster een zware beroepsfout heeft begaan.

In de bestreden beslissing is dit oordeel als volgt gemotiveerd:

“Overwegende dat de functie van een penitentiair bewakingsassistent in hoofdzaak een veiligheidsfunctie is waarbij paraatheid en een snel reactievermogen mag vereist worden gelet op de specifieke omgeving; dat hiervoor tools worden aangereikt tijdens de opleiding van de stagiairs;

Overwegende dat betrokkene door haar laattijdig reageren mogelijkerwijze de veiligheid van de inrichting, zichzelf en haar collega’s in het gedrang kon gebracht hebben;

Overwegende [...] dat ze wel degelijk een zware beroepsfout beging door niet ogenblikkelijk te reageren bij het aantreffen van een vuurwapen in de gevangenis.”

Met betrekking tot de keuze van de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege stelt de tuchtoverheid dat – ingevolge de voormelde zware beroepsfout – het vertrouwen in verzoekster definitief is geschaad, hetgeen een verdere samenwerking uitsluit. Voorts overweegt de tuchtoverheid dat betrokkene de ernst van de feiten niet lijkt te beseffen, waardoor het veiligheidsrisico zou blijven bestaan bij een eventuele tewerkstelling in een andere gevangenis, hetgeen een lichtere tuchtstraf zoals een “tuchtmutatie” uitsluit.

6.4. Verzoekster is van oordeel dat in de bestreden beslissing onvoldoende duidelijk wordt gemaakt waarom geen rekening wordt gehouden met de verzachtende omstandigheden die zij heeft aangevoerd en dat niet wordt geant-

woord op haar voorstel om haar een “tuchtmutatie” op te leggen.

Zoals hiervóór *sub* 6.2 uiteengezet, impliceert de formelemotiveringsplicht niet dat op elk punt van verweer van verzoekster moet worden ingegaan. Het volstaat dat, minstens in het algemeen, blijkt dat verzoeksters argumenten in de besluitvorming zijn betrokken en waarom die argumenten niet worden aangenomen.

In de bestreden beslissing wordt onder meer het volgende gesteld:

“Overwegende dat de stelling dat het voorval werd veroorzaakt door een gebrekkige organisatie en niet kan worden toegerekend aan een onterecht op een belangrijke post geplaatste onervaren stagiaire, niet kan worden gevalideerd daar deze geen afbreuk doet aan de vaststelling dat het betrokkene aan een elementaire veiligheidsreflex ontbrak en dat ze wel degelijk een zware beroepsfout beging door niet ogenblikkelijk te reageren bij het aantreffen van een vuurwapen in de gevangenis;

Overwegende dat betrokkene de ernst van de feiten niet lijkt te beseffen; dat dit op zich het veiligheidsrisico nog verder verhoogt; dat dit veiligheidsrisico ook zal blijven bestaan bij een eventuele tewerkstelling in een andere gevangenis.”

Hieruit blijkt op het eerste gezicht dat de tuchtoverheid de door verzoekster aangevoerde verzachtende omstandigheden en haar voorstel om haar een “tuchtmutatie” op te leggen wel degelijk bij haar beoordeling heeft betrokken. Zij is evenwel van oordeel dat de ingeroepen verzachtende omstandigheden geen afbreuk doen aan de zware beroepsfout die verzoekster heeft begaan en dat een overplaatsing uitgesloten is omdat verzoekster de ernst van de feiten niet lijkt te beseffen en het veiligheidsrisico ook bij een eventuele tewerkstelling in een andere gevangenis zou blijven bestaan.

6.5. Uit wat voorafgaat, volgt dat de bestreden beslissing op het eerste gezicht afdoende formeel is gemotiveerd niet alleen wat de in aanmerking genomen feiten en hun kwalificatie als tuchtfeiten betreft, maar ook met betrekking tot de door verzoekster betwiste keuze voor de tuchtstraf van het ontslag van

ambtswege.

7.1. De materiële motiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

7.2. Verzoekster heeft de haar ten laste gelegde feiten als zodanig ten aanzien van de tuchtoverheid toegegeven. Haar functie van penitentiair beambte is een veiligheidsfunctie, waarvoor alertheid en een snel reactievermogen cruciaal lijken te zijn. De tuchtoverheid vermocht op het eerste gezicht dan ook te oordelen dat wanneer verzoekster een wapen aantrof in aanwezigheid van gedetineerden, zij onmiddellijk gebruik had moeten maken van de aanwezige mogelijkheden om een alarmsignaal te geven en dat zij, door gedurende vijftien minuten of langer passief te blijven, de veiligheid in de gevangenis in het gedrang heeft gebracht en aldus een zware beroepsfout heeft begaan en ernstig is tekortgeschoten in haar beroepsplichten. Eveneens lijkt de tuchtoverheid redelijkerwijze te hebben kunnen oordelen dat de door verzoekster ingeroepen verzachtende omstandigheden geen afbreuk doen aan het feit dat zij een zware beroepsfout heeft begaan.

8. Uit de verslagen van de verhoren die op 19 juni 2014 en 4 november 2014 hebben plaatsgehad, blijkt dat verzoekster op de vraag wat zij uit het voorval heeft geleerd, heeft geantwoord “dat er op haar werk niets valt op te merken” en dat zij op de vraag of zij van de feiten onder de indruk was, heeft geantwoord “dat ze er niet van wakker had gelegen”. Verzoekster heeft tijdens de tuchtprocedure het standpunt ingenomen dat haar alleen kan worden verweten dat zij niet snel genoeg heeft gereageerd en dat de feiten eigenlijk geen inbreuk op haar dienstplichten uitmaken. In die omstandigheden lijkt het dan ook niet onredelijk dat de tuchtoverheid tot het besluit is gekomen dat verzoekster de ernst van de feiten niet lijkt te beseffen. Op het eerste gezicht kan niet worden ingezien hoe de tuchtoverheid met dat besluit “de feitenvinding” zou hebben miskend.

9. Met betrekking tot de aanwezigheid van stukken in het tucht-dossier die geen verband houden met de aan verzoekster ten laste gelegde feiten – zoals enkele stageverslagen en een verslag over verzoeksters deelname aan een werkstaking – en de feiten die in het voorlopige voorstel van tuchtstraf van 2 december 2014 zijn vermeld, maar geen uitstaans hebben met het incident van 12 juni 2014, wordt in de bestreden beslissing het volgende overwogen:

“Overwegende dat bij de beoordeling van de feiten enkel het incident in de wasserij in aanmerking wordt genomen; dat de spontane staking en andere elementen uit het stagedossier niet in aanmerking worden genomen als tucht-feit.”

Anders dan verzoekster aanvoert, heeft de tuchtoverheid aldus wél met haar argumentatie hieromtrent rekening gehouden en er uitdrukkelijk op geantwoord. Verzoekster maakt geenszins aannemelijk dat de tuchtoverheid bij het nemen van de bestreden beslissing andere feiten dan die van 12 juni 2014 in aanmerking heeft genomen.

10. Het eerste middel is niet ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

11. Verzoekster voert in het middel de schending aan van “de algemene rechtsbeginselen en de beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het redelijkheids- [en] evenredigheidsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel”.

Verzoekster voert vooreerst aan dat de tuchtoverheid bij de keuze van de opgelegde tuchtstraf ‘ontslag van ambtswege’ onvoldoende rekening heeft gehouden met haar persoonlijke situatie en met het belang van de dienst. Zij argumenteert dat zij op het ogenblik van de feiten nog maar negen maanden stage

deed als penitentiair bewakingsassistent en zij dus nog een leerproces doorliep. Zij wijst erop dat de verwerende partij haar bovendien na de feiten van 12 juni 2014 nog meerdere keren zonder toezicht van een collega op de dienst ‘bad’ (onthaal) heeft tewerkgesteld – zelfs daags na de feiten, met dezelfde gedetineerden – zodat deze partij niet zwaar aan de feiten kan tillen. Indien de feiten zó zwaarwichtig waren, dan had elke voorzichtige overheid onmiddellijk maatregelen genomen en haar niet meer alleen op de betrokken dienst laten werken.

Verzoekster stelt voorts dat de tuchtoverheid geen of onvoldoende rekening heeft gehouden met de verzachtende omstandigheden die zij heeft aangevoerd in haar verweerschriften voor het directiecomité en de raad van beroep, namelijk dat zij nog maar negen maanden dienst had toen de feiten zich voordeden; dat het niet normaal is dat een stagedoend beambte alleen op de dienst ‘bad’ (onthaal) moet staan – normaal een taak voor personeelsleden met een aantal jaren ervaring – en dan nog in combinatie met de taak ‘wasserij’; dat de politie kennis had van de aanwezigheid van het alarmpistool bij het binnenbrengen ervan in de gevangenis, maar er geen melding van gemaakt heeft; dat de portier die de doos met het pistool door de RX moest laten passeren, maar niets heeft gezien, en de beambte op de dienst ‘planton’ die de doos met het pistool naar het lokaal heeft gebracht en daar onbemand heeft achtergelaten, zich niet tuchtrechtelijk voor de feiten moeten verantwoorden; dat zij “van slag was” op het ogenblik van de feiten en dat na de feiten de procedure met betrekking tot het inschrijven van goederen werd gewijzigd.

Verzoekster acht het totaal onredelijk dat de verwerende partij in de zo-even aangehaalde omstandigheden onmiddellijk de op één na zwaarste tuchtstraf heeft opgelegd. Volgens haar heeft de tuchtoverheid buiten elke proportie gehandeld door het ontslag van ambtswege op te leggen. Geen enkele andere overheid zou in dezelfde situatie dezelfde beslissing hebben genomen. De bestreden beslissing, zo besluit verzoekster, is dan ook strijdig met het evenredigheidsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel, temeer daar de portier en de beambte op de dienst ‘planton’ zich niet tuchtrechtelijk voor de feiten moeten

verantwoorden.

Beoordeling

12. Over de verhouding tussen de tuchtfeiten en de tuchtstraf wordt door de tuchtoverheid discretionair geoordeeld. Deze discretionaire beoordelingsbevoegdheid heeft evenwel de redelijkheid als grens, wat betekent dat de opgelegde tuchtstraf in een evenredige verhouding moet staan tot de tuchtfeiten.

De Raad van State herinnert er in dit verband aan geen beroepsorgaan te zijn dat, opnieuw oordelend in de plaats van het bestuur, de naar zijn oordeel meest passende tuchtsanctie oplegt. Als wettigheidsrechter mag de Raad van State zelfs niet de door het bestuur opgelegde straf toetsen aan zijn eigen opvattingen ter zake. Dat zou de Raad doen als hij de opgelegde tuchtstraf zou afmeten aan wat hij zelf als de ene meest evenredige straf beschouwt en ze zou vernietigen indien ze daarvan afwijkt. Enkel mag de Raad van State in het kader van zijn wettigheidscontrole nagaan of het oordeel van de verwerende partij binnen de grenzen is gebleven van wat nog als redelijk kan worden beschouwd. Er kan dan slechts sprake zijn van schending van het redelijkheids- en evenredigheidsbeginsel, wanneer de beslissing inhoudelijk dermate van het normale beslissingspatroon afwijkt dat het ondenkbaar is dat enig ander naar kennis en kunde redelijk bekwam en naar feitelijk optreden redelijk handelend bestuur in dezelfde omstandigheden die beslissing zou nemen.

13. Verzoekster betwist de haar ten laste gelegde tuchtfeiten als zodanig niet. Het is op het eerste gezicht niet onredelijk dat de tuchtoverheid zwaar aan die feiten tilt, aangezien ze direct verband houden met de veiligheid van alle betrokkenen in de gevangenis.

De tuchtoverheid is van oordeel dat voor die feiten een ontslagmaatregel zich opdringt. Zij overweegt ter motivering dat het vertrouwen in verzoekster definitief is geschaad, wat een verdere samenwerking uitsluit, en dat

verzoekster de ernst van de feiten niet lijkt te beseffen, waardoor het veiligheidsrisico zou blijven bestaan bij een eventuele tewerkstelling in een andere gevangenis, wat dan weer een lichtere tuchtstraf uitsluit.

Dit oordeel van de tuchtoverheid lijkt niet onredelijk, in die zin dat het niet ondenkbaar is dat enig ander naar kennis en kunde redelijk bekwaam en naar feitelijk optreden redelijk handelend bestuur in dezelfde omstandigheden diezelfde beslissing zou nemen.

Het lijkt evenmin onredelijk dat de tuchtoverheid in de bestreden beslissing met betrekking tot de aangevoerde verzachtende omstandigheden overweegt dat de stelling van verzoekster dat het voorval werd veroorzaakt door een gebrekkige organisatie en niet toerekenbaar is aan een onervaren stagiaire, niet kan worden aangenomen omdat ze geen afbreuk doet aan de vaststelling dat het verzoekster aan een elementaire veiligheidsreflex ontbrak en dat zij een zware beroepsfout beging door niet ogenblikkelijk te reageren bij het aantreffen van een vuurwapen in de gevangenis.

Ook de omstandigheid dat verzoekster ná het voorval van 12 juni 2014 nog meerdere keren zonder toezicht op de dienst ‘onthaal’ zou zijn tewerkgesteld, verandert niets aan die vaststelling.

In de huidige stand van de rechtspleging wordt dan ook aangenomen dat de tuchtoverheid bij het opleggen van de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege aan verzoekster de grenzen van de redelijkheid en evenredigheid niet te buiten is gegaan.

14. Het tweede middel is niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

15. Verzoekster voert in het middel aan: “Machtsoverschrijding en schending van de juiste kwalificatie van de feiten.”

Zij voert aan dat het onredelijk is dat de tuchtoverheid de feiten als tuchtfeiten heeft gekwalificeerd, aangezien het ontbreken van een “elementaire veiligheidsreflex” in hoofde van verzoekster wijst op een karakteriële beroeps-ongeschiktheid die geen beroepsfout uitmaakt en waarvoor geen tuchtstraf kan worden opgelegd.

Beoordeling

16. De kwalificatie van bepaalde feiten als tuchtfeiten berust op een beoordeling die de tuchtoverheid discretionair maakt.

17. In dit geval betwist verzoekster de haar ten laste gelegde feiten niet. Zij geeft zelfs toe dat zij niet op een gepaste wijze heeft gereageerd toen zij in het bijzijn van gedetineerden een vuurwapen op haar dienst aantrof. De tucht-overheid lijkt haar beoordelingsbevoegdheid niet te buiten te zijn gegaan wanneer zij in deze ongepaste reactie van verzoekster, gelet op het veiligheidsrisico, een zware beroepsfout heeft onderkend. Het is alleen die beroepsfout, zo lijkt, die door de bestreden beslissing aan verzoekster als een tuchtfeit wordt aangerekend. Waar in de bestreden beslissing gewag wordt gemaakt van “de vaststelling dat het betrokkene aan een elementaire veiligheidsreflex ontbrak” lijkt precies op die beroepsfout te worden gedoeld. Uit niets blijkt dat de bestreden beslissing louter een karakteriële eigenschap van verzoekster en geen tuchtfeit heeft beogen af te straffen.

18. Het derde middel is niet ernstig.

VI. Slotsom

19. Nu verzoekster geen ernstig middel aanvoert, is er niet voldaan aan alvast één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Bert Thys,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Bert Thys